

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 1

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 1. – 772 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

Зміст

ПРИВІТАННЯ ГОЛОВИ ВЧЕНОЇ РАДИ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ», АКАДЕМІКА С. В. КІВАЛОВА	17
---	----

СЕКЦІЯ 1. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ, ФІНАНСОВОГО ПРАВА

<i>Ківалов Сергій Васильович</i> ДЕРЖАВНА ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА ЯК ЗАСІБ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ	19
<i>Біла-Тіунова Любов Романівна</i> ОКРЕМІ НОТАТКИ ЩОДО «ПРИНЦИПУ РІВНОГО ДОСТУПУ» І «ПРИНЦИПУ НЕДИСКРИМІНАЦІЇ» У ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ	22
<i>Білоус-Осінь Тетяна Ігорівна</i> ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕДУР ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТИ ТА НАУКИ	26
<i>Даниленко-Негара Юлія Сергіївна</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ НОРМАТИВНОГО ЗАКРІПЛЕННЯ ПРАВИЛ ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ У ЗАКОНОДАВСТВІ ПРО ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ	28
<i>Козачук Діана Анатоліївна</i> ЩОДО ОБСЯГУ ПРАВА НА АПЕЛЯЦІЙНЕ ОСКАРЖЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ	32
<i>Негара Родіон Віталійович</i> УСНІЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ АКТ В ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ	35
<i>Осадчий Анатолій Юрійович, Закаленко Олена Василівна</i> СТАНДАРТИ ДОКАЗУВАННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ	38
<i>Слободянюк Марина Анатоліївна</i> ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ.	42
<i>Стрельников Андрій Вікторович</i> АНТИКОРУПЦІЙНА СУБ'ЄКТНІСТЬ ПАТРОНАТНИХ СЛУЖБОВЦІВ: РЕТРОСПЕКТИВА НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ	44
<i>Фролова Євгенія Ігорівна</i> ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ.	48
<i>Чердинцев Юрій Герасимович</i> ОКРЕМІ ПИТАННЯ АТЕСТАЦІЇ СЛУЖБОВЦІВ МИТНИХ ОРГАНІВ	50
<i>Назарчук Анастасія Валеріївна</i> ЩОДО СУБ'ЄКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНОСТІ ТА ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ У ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ	53
<i>Піть Ігор Юрійович</i> ОКРЕМІ ПИТАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ФІНАНСАМИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	56
<i>Бевзюк Ангеліна Костянтинівна</i> АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ	59
<i>Данілов Олександр Дмитрович</i> НАВЧАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ СУДОВОЇ СИСТЕМИ	62

СЕКЦІЯ 9. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Степаненко Оксана Василівна

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ДОМАШНІМ НАСИЛЬСТВОМ:
КВАЛІФІКАЦІЯ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ.....458

Стрельцов Євген Львович

ВИЗНАЧЕННЯ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ:
СУТНІСТЬ У «ДЕТАЛЯХ».....461

Viacheslav Tuliakov

SECURITY THEATER VS. FUNDAMENTAL FREEDOMS IN ECHR JURISPRUDENCE – A CRITICAL
EXAMINATION FOR UKRAINIAN CRIMINAL JUSTICE REFORM.....464

Мирошниченко Наталія Анатоліївна

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ У ВИЗНАЧЕНІ ІНСТИТУТУ СПІВУЧАСТІ.....468

Коломієць Юлія Юріївна

ПРИТЯГНЕННЯ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗАМАХ НА ВБИВСТВО.....471

Полянський Євген Юрійович

ЩОДО НОВАЦІЙ В ПИТАННЯХ СИСТЕМ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ
ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ.....474

Абакіна-Пілявська Людмила Миколаївна

ОКРЕМІ ПИТАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ,
ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 286 КК УКРАЇНИ.....477

Агапова Каріна Вікторівна

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИ, ЯКА ВЧИНЯЄ КРИМІНАЛЬНІ
ПРАВОПОРУШЕННЯ У СКЛАДІ МОЛОДІЖНИХ УГРУПОВАНЬ.....479

Берш Анастасія Яковлівна

ЗНАЧЕННЯ ПСИХІЧНОГО СТАНУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ ПІД ЧАС КВАЛІФІКАЦІЇ
КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 429 (ЗАЛИШЕННЯ
ПОЛЯ БОЮ ТА ВІДМОВА ДІЯТИ ЗБРОЄЮ).....482

Бойченко Віталій Петрович

ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА КРИМІНАЛЬНУ ПОЛІТИКУ УКРАЇНИ: РИЗИКИ
ДЛЯ ПРАВ ЛЮДИНИ.....485

Горбачова Ірина Михайлівна

ПРИНЦИП ПРАВОВОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РОЗМІРИ ШТРАФУ ЗА КК УКРАЇНИ.....487

Іванова Вероніка Петрівна

ЕВОЛЮЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ:
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....490

Тавлуй Олена Вікторівна

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПОКАРАННЯ В ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ЗАКІНЧЕННЯМ СТРОКІВ
ДАВНОСТІ ПРИТЯГНЕННЯ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....493

Тимофєєва Лілія Юріївна

ЛЕГІТИМНІСТЬ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗБЕРІГАННЯ ТА ПОШИРЕННЯ
ПОРНОГРАФІЇ.....495

Хильченко (Макаренко) Анастасія Сергіївна

ЗМІСТ ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ.....497

Хімченко Світлана Анатоліївна

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ.....501

Чугуников Ігор Іванович

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВИХ КОМАНДИРІВ ЯК НОВА ФОРМА УЧАСТІ ДЕКИЛЬКОХ
СУБ'ЄКТІВ У ВЧИНЕННІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.....505

Павлова Олександра Сергіївна

ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ
ЖУРНАЛІСТІВ.....509

Гончарова-Парфьонова Ольга Олегівна

ПРОВОКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ В СПІВВІДНОШЕННІ
З ІНСТИТУТОМ СПІВУЧАСТІ.....513

Забавський Дмитро Олександрович

ЕВОЛЮЦІЯ ПОНЯТТЯ КОНТРАБАНДИ В НАЦІОНАЛЬНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ
ЗАКОНОДАВСТВІ.....516

Ігнатов Євген Євгенович

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ОРГАНІЗАЦІЮ НЕЗАКОННОГО ПЕРЕПРАВЛЕННЯ
ОСІБ ЧЕРЕЗ ДЕРЖАВНИЙ КОРДОН З МЕТОЮ УХИЛЕННЯ ВІД ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.....519

Коновальчук Сергій Сергійович

ЗЛОВЖИВАННЯ ПОВНОВАЖЕННЯМИ ОСОБАМИ, ЯКІ НАДАЮТЬ ПУБЛІЧНІ ПОСЛУГИ:
СОЦІАЛЬНА ОБУМОВЛЕНІСТЬ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....522

Кулик Анастасія Валеріївна

СИСТЕМНІСТЬ ЯК ОЗНАКА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА.....525

Мальцев Максим Вікторович

ВІДМЕЖУВАННЯ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 272 КК УКРАЇНИ, ВІД
СУМІЖНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....528

Перстинчик Дмитро Олегович

КАРАНІСТЬ КОНТРАБАНДИ ПІДАКЦИЗНИХ ТОВАРІВ: НОРМАТИВНІ ТА ПРАКТИЧНІ
АСПЕКТИ.....530

Поліщук Яна Романівна

МОБІНГ ЯК РІЗНОВИД ПСИХОЛОГІЧНОГО НАСИЛЬСТВА: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ
АСПЕКТ.....533

Рутковська Анастасія Русланівна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ ТА НІМЕЧЧИНІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ
АНАЛІЗ.....536

Фартух Олександр Олександрович

ВОЄННІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ОРІЄНТИРІВ
УКРАЇНИ.....539

Цвеліх Павло Володимирович

РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ В СФЕРІ
НЕДОТОРКАНОСТІ ДЕРЖАВНИХ КОРДОНІВ: ІСТОРІЯ, СУЧАСНІСТЬ, ПЕРСПЕКТИВИ...543

СЕКЦІЯ 10. ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Торбас Олександр Олександрович

ЩОДО МОЖЛИВОСТІ ЗАЯВЛЯТИ КЛОПОТАННЯ ПРО ОБРАННЯ ЗАПОБІЖНОГО
ЗАХОДУ ПОТЕРПІЛИМ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ У ФОРМІ ПРИВАТНОГО
ОБВИНУВАЧЕННЯ.....547

Аленін Юрій Павлович, Волошина Владлена Костянтинівна

СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....550

Дрьомін Віктор Миколайович

ПОВОЄННА КРИМІНОЛОГІЯ В УКРАЇНІ: ПОТРІБНА ЗМІНА ДОКТРИНИ.....552

Ракіпова Інна Василівна

ЩОДО ПСИХОСОЦІАЛЬНОГО СУПРОВОДУ УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО
ПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ: АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....555

Волошина Владлена Костянтинівна, Нечипорук Володимир Олександрович

ВПЛИВ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ НА КРИМІНАЛЬНЕ
ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ.....558

Гуртієва Людмила Миколаївна

ДО ПИТАННЯ ПРО ПІДСТАВИ ВІДКЛАДЕННЯ СУДОВОГО ЗАСІДАННЯ НА СТАДІЇ
СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ УКРАЇНИ.....561

проявам, тим більше, що спостерігається більш суворий підхід до караності за суттю схожих дій особами, які надають публічні послуги, порівняно з службовими особами публічного права.

Список використаних джерел:

1. Євтушенко О. Н. Муніципальний менеджмент: підручник. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. 404 с.
2. Бєдний О. І. Відносини з делегування повноважень щодо публічного адміністрування як складник предмета адміністративного права. *Актуальні проблеми держави і права*. 2021. С. 26-31.

Ключові слова: зловживання владою, зловживання повноваженнями, службові особи, публічні послуги, делегування повноважень.

Keywords: abuse of power, abuse of authority, officials, public services, delegation of authority.

Кулик Анастасія Валеріївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри кримінального права*

СИСТЕМНІСТЬ ЯК ОЗНАКА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Поняття «система» використовується не тільки в кримінально-правовій науці, але також і у філософському, і в загальнонауковому розумінні. Як справедливо зазначається в юридичній літературі, кримінальне право як прикладна наука не може існувати самостійно без зв'язку з тими фундаментальними науками, що розробляють загальну методологію буття, свідомості, процесу мислення та його закріплення в тому чи іншому матеріалі [1, с. 197].

Філософське осмислення систем здійснюється в рамках розділу філософії під назвою онтологія, яка вивчає найзагальніші законів буття. Тому онтологічне поняття системи, яке прагне до універсальності та всеосяжного характеру, логічно утворено шляхом максимального відволікання від несуттєвих, випадкових властивостей систем. З онтологічного погляду системність відображає переважання у світі організованості над хаотичними змінами [2, с. 20].

Згідно з одним із запропонованих визначень, система являє собою «сукупність елементів, що перебувають у відносинах і зв'язках між собою і утворюють певну цілісність, єдність» [3, с. 100].

Система має якісну відмінність від простої сукупності будь-яких об'єктів. Неорганізована сукупність позбавлена будь-яких істотних рис внутрішньої організації. Зв'язки між її складовими мають зовнішній, випадковий, несуттєвий характер. Властивості сукупності загалом по суті збігаються із сумою властивостей частин (складових), узятих ізольовано. Отже, така сукупність позбавлена системного характеру.

Вважається, що під системою слід розуміти сукупність об'єктів, яким характерна єдність (взаємозв'язок між елементами, що характеризується різноманіт-тям відносин) та цілісність (стійкість системи) ієрархічної організації, за якої та чи інша система найчастіше виступає як елемент іншої системи вищого рівня.

Отже, термін «система» слід відносити до числа універсальних категорій, застосовних для характеристики будь-якого об'єкта наукового дослідження. А системність права потрібно розглядати як окремий прояв системності світобудови загалом. Таким чином, системність проявляється як універсальна властивість права загалом.

У науковій доктрині справедливо зазначається, що право – це не хаотичний набір випадкових норм, а суворо вивірена, впорядкована сукупність цілком певних правил поведінки. Як і будь-яка інша система, вона складається з однопорядкових, взаємопов'язаних між собою і взаємодіючих один з одним елементів [4, с. 3]. Таким чином, право є не просто сукупністю норм, а системою, що має властивості єдності, цілісності та ієрархічної організації.

У сфері кримінального права системність проявляється, по-перше, як влас-тивість кримінального закону загалом. Загальна й Особлива частини КК України нерозривно пов'язані між собою і не можуть бути застосовані одна без іншої. Так, наприклад, повноцінне застосування норм про відповідальність за кон-кретне кримінально каране діяння, передбачене в Особливій частині КК Укра-їни, неможливе без урахування положень Загальної частини про суб'єкт, вину, співучасть та ін.

Система Особливої частини КК України містить у собі як підсистеми групи діянь, що посягають на той чи інший родовий об'єкт кримінально-правової охо-рони [5, 96-109]. Так, наприклад, можна виділити систему кримінальних право-порушень проти особи, систему посягань у сфері економіки тощо. Система кри-мінальних правопорушень проти особи, складається, своєю чергою, із системи посягань проти життя, здоров'я, честі, гідності, статевої свободи та ін. Зазначені системи нижчого рівня виокремлюються вже не лише за родовим, а за видовим об'єктом посягань.

Кримінальний закон є не випадковою сукупністю норм, а певною системою, що має ознаки єдності, цілісності та ієрархічної організації. Єдність виявляється в різноманітті зв'язків і відносин між кримінально-правовими нормами. Ціліс-ність системи кримінального закону означає, що тільки всі норми КК України у сукупності можуть розв'язувати завдання охорони всіх існуючих правовідносин (об'єктів), що охороняються.

Навіть окрема підсистема досить високого рівня, взята окремо, не зможе сама по собі забезпечити вирішення зазначеного завдання. Так, наприклад, система майнових кримінальних правопорушень вирішує завдання охорони власності та інших майнових відносин. Однак власність є лише одним з об'єктів, що під-лягають охороні. Відповідні норми не можуть, наприклад, забезпечити охорону життя і здоров'я людини або основ конституційного ладу держави. Саме тому

вирішити завдання охорони всієї сукупності правоохоронюваних благ може лише кримінальний закон у цілому.

Отже, принцип системності, будучи об'єктивною кримінально-правовою закономірністю, звернений одночасно до законодавця, правозастосувача і вченого, який досліджує проблеми кримінального права. Законодавець повинен враховувати принцип системності при внесенні змін до чинних норм, оскільки першочерговим і найважливішим способом досягнення ефективності правових актів є забезпечення їх системності.

Принцип системності обов'язково повинен враховуватися і особою, яка застосовує право, найважливішим завданням якого є правильне з'ясування змісту кримінально-правової норми для її подальшого застосування до одиничного випадку.

І, нарешті, принцип системності обов'язково повинен враховуватися всіма вченими, які займаються дослідженням кримінально-правових проблем. На принципі системності ґрунтується так званий системний метод дослідження, який виражається в прагненні побудувати цілісну картину об'єкта. Системний метод дослідження кримінального права передбачає, що ті чи інші положення розглядаються не ізольовано, а у взаємозв'язку з іншими кримінально-правовими інститутами.

Список використаних джерел:

1. Макаренко А. С. Системність кримінального права у рамках теорії кримінально-правового впливу. *Правове життя сучасної України* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (15 – 16 травня 2015 р., м. Одеса), у 2 т. Т. 2 / відп. ред. В. М. Дрьомін. Одеса : Юридична література, 2015. С. 197-199.
2. Дружененко Р. С. Філософська традиція осмислення поняття «система» як передумова його розвитку в методичній науковій галузі. *Збірник наукових праць. Педагогічні науки*. 2017. Вип. 28. Том 1. С. 19-24.
3. Філософський енциклопедичний словник. Київ : Абрис. 2002. 583 с.
4. Коханюк Т. С. Системний підхід у кримінальному праві та системність Кримінального кодексу України. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2009. № 2. С. 1-10.
5. Стрельцов Є. Л. Рациональный дискурс криминального права : монография. Київ : Юрінком Прес, 2024. – 468 с.

Ключові слова: системність, кримінальний закон, принцип, дослідження.

Keywords: systematic, criminal law, principle, research.